

SASKE - Synnyinäisten aineenvaihduntasairauksien seulontakeskus**NÄYTTEENOTTO-OHJE, kuivaveritäplänäyte imupaperiin****Kotinäytteenotto sormenpäästä (CAH-seuranta, 17OHP-vrk)**

1. Ota näytteet vuorokauden aikana hoitavan lääkärin kanssa sovituihin aikapisteisiin. Tavallisesti ensimmäinen näyte otetaan aamulla ennen ensimmäistä lääkeannosta ja viimeinen vastaavasti seuraavana aamuna. Lääkeannosten yhteydessä otettavat näytteet otetaan aina **ennen** lääkkeen ottamista. Ota aina kunkin aikapisteen näyte omaan näytekorttiinsa. Näytekortit ja näytteenottovälineet saat mukaasi laboratorion.
2. Ota näyte ensisijaisesti keskisormesta tai nimettömästä, tarvittaessa myös etusormea voi käyttää. Pikkusormi ja peukalo ovat huonoja sormia. Älä ota näytettä aina samasta paikasta. Vaihda välillä sormeja.

Näytteenottokohdan ihon tulee olla puhdas ja terve. Se ei saa olla turvonnut, mustelmainen tai tulehtunut.
3. Varmista, että kädet ovat lämpimät. Lämmitä sormenpäästä tarvittaessa verenkierron lisäämiseksi esim. juoksevan veden alla.
4. Puhdista sormenpää denaturoituun alkoholiin kostutetulla vanulla ja **anna ihon kuivua**. Näytteeseen ei saa joutua alkoholia tai muita lisäaineita.
5. Tee ihopisto sormenpään sivuun laboratorion saamallasi lansetilla: Aseta lansetti tiukasti sormenpään pehmeää osaa vasten ja paina lansetin päässä olevaa painiketta.
6. Pyyhi ensimmäinen veripisara pois puhtaalla, kuivalla vanulla.
7. Anna veren virrata pistokohtaan, kunnes siihen on muodostunut **suuri pisara**. Veren tulon lisäämiseksi voit riiputtaa sormeja alaspäin ja puristaa sormeja kevyesti tyvestä päin, välillä puristusta vapauttaen. Vältä kuitenkin sormenpään voimakasta puristelua aivan pistokohdan läheltä, jottei näytteeseen tule kudostenestettä.
8. Kun pistokohtaan on muodostunut riittävän kokoinen veripisara, anna pisaran koskettaa näytekortin imupaperia ja veren imeytyä itseksensä kortin ympyröidylle näytealueelle. **Älä anna sormenpään ihon koskettaa imupaperia**.

Pisara on ollut riittävän suuri, jos veri on imeytynyt tasaisesti imupaperin lävitse ja imupaperiin muodostunut veritäplä on lähes ympyröidyn näytealueen kokoinen.
9. Ota näytekorttiin jokaisella näytteenottokerralla vähintään kaksi veritäplää.

SASKE - Synnyinäisten aineenvaihduntasairauksien seulontakeskus

Tärkeää näytteenotossa:

- Tarkista näytekortin kääntöpuolelta, että veri on imeytynyt tasaisesti imupaperin läpi! Tällöin veritäplät näyttävät samanlaiselta sekä kortin etu- että takapuolelta.
- Veritäplän tulee olla riittävän suuri, lähes ympyröidyn näytealueen kokoinen.
- Annostele verta yhteen näyteympyrään vain kerran. Älä lisää näytettä samaan ympyrään, vaikka näytealue ei olisi täyttynyt kokonaan!
- Annostele näytettä vähintään kahteen eri näyteympyrään.
- Älä koske näytekortin imupaperiosaan sormin.

10. Lisää nimitarra näytekorttiin, jos sitä ei laboratoriossa ole lisätty. Jos sinulla ei ole nimitarraa, kirjoita korttiin nimi ja sosiaaliturvatunnus. Kirjoita näytekorttiin **näytteenottopäivämäärä ja tarkka näytteenottokellonaika**. Kirjoita näytekortin kommenttikenttään **näytteenottoa edeltänyt lääkitys, lääkkeen annos sekä tarkka kellonaika**, jolloin lääke on otettu (esim. Hydrokortison 5 mg klo 8.10).

11. Anna näytekortin kuivua vaakatasossa huoneenlämmössä vähintään 3 tuntia.

- Älä peitä näytekorttia kuivumisen aikana.
- Älä nopeuta näytteen kuivumista lisälämmöllä.
- Älä jätä näytekorttia suoraan auringonvaloon.

12. **Kun veritäplät ovat täysin kuivuneet**, laita näytekortit puhtaaseen kirjekuoreen tai pussiin ja vie sovitusti paikalliseen laboratorioon. Laita kortit kuoreen/pussiin siten, että joka toisen kortin näytetäplät ovat oikeassa reunassa ja joka toisen vasemmassa reunassa. Silloin näytetäplät eivät koske toisiaan kuljetuksen aikana.

(Jos lääkärin tai laboratorion kanssa on sovittu niin, voit myös lähettää näytteet itse mustakeltaraidallisessa lähetyslaatikossa alla olevaan osoitteeseen. Älä jätä näytettä ulkotiloissa olevaan postilaatikoon. Postimerkkiä ei tarvita, vastaanottaja maksaa postimaksun.)

Tyks Laboratoriot
Saske
Tunnus 5022566
Info T4950
21006 VASTAUSLÄHETYS